

DAVRANIŞ BİLİMLERİ 2

DENEYSEL YÖNTEM, geçerliliği yüksek, güvenilir ve nesnel bilgi sağlamasıyla birlikte psikolojiye de bağımsız bir bilim dalı olma şansını tanımıştır.

DOĞAL GÖZLEM: Belirli bir davranışı, o davranışın geliştiği doğal koşullarda gözlemleyerek, doğrudan ve betimsel bilgi edinmenin yolu doğal gözlemdir.

ALGININ ÖZELLİKLERİ:

- Algı ve duyum, birbirinden farklı kavramlardır; duyum olmadan algı gerçekleşmez.
- Duyum, daha genellenebilirken, **algı, bireye özgüdür.**
- Algı öğrenmeye, duyum fizyolojiye dayanır.
- Algı öznel, duyum nesneldir.
- Algı duyumsal deneyimlerin aksine daha yüksek zihinsel süreçlere bağlıdır.
- **Algı ve duyum arasında kesin ve net sınırlar yoktur.**

GÖRELİ BÜYÜKLÜK: Eğer iki nesne aynı büyüklükteyse, büyük görünen nesne gözlemciye daha yakın olarak değerlendirilir.

Doğrusal Perspektif: Doğrusal perspektif, doğrusal çizgilerin uzaklaştıkça birbirlerine kavuşacakmış gibi görünmesidir.

İçgüdülerin bilinçdışı oluştuğunu ifade eden FREUD, iki temel içgüdü olarak yaşam ve ölüm içgüdüleri üzerinde durur.

İçgüdü Kuramı Darwin'in Evrim Teorisinden etkilenmiştir.

JAMES-LANGE KURAMI: Bu kuramın duygunun fizyolojik değişimlerden kaynaklandığını iddia etmesinin temelinde, her duygunun kendine özgü fizyolojik bir tepki örüntüsü olduğu varsayımı yatar.

DÜRTÜLER İHTİYACA DAYANIR.

Duyguların Sınıflandırılması: **PLUTHICK** önceleri duyguları üç boyutlu bir model üzerinde göstermiş, 1980'de renk çemberi fikrinden esinlenerek **DUYGU ÇEMBERİ** modelini geliştirmiştir.

İçgüdü yaklaşımı, ABD'de yükselen davranışçı akımın etkisiyle içgüdü yaklaşımları 1920'lerde eleştirilmeye başlamış ve etkisini yitirmiştir.

Benzerlik ilkesine göre, insanların, çeşitli açılardan **birbirine benzer nesneleri bir grup olarak algılama** eğilimi vardır. Nesneler şekilleri, büyüklükleri ya da renkleri açısından benzer algılanabilir. (Mesela, futbol takımı örneğinde olduğu gibi aynı renk forma giyenler)

Psikoanalitik yaklaşımın kurucusu olan SİGMUND FREUD, dönemin hakim psikoloji anlayışına yeni bir bakış açısı kazandırmıştır.

Freud, bilincin, insan zihninin sadece bir kısmı olduğunu belirterek, davranışlarımızı ve kişiliğimizi oluşturan esas kısmın “bilinçdışı” olduğunu öne sürmüştür.

Yapısalcı Yaklaşım: Yapısalcılık 1970’lerde ortaya çıkan sosyoloji, felsefe, psikanaliz gibi pek çok alanda etkili olan bir yaklaşımdır.

Psikolojide ise ilk olarak Wundt’un laboratuvar çalışmalarıyla ve içe bakış yöntemiyle benimsenen bu yaklaşım daha sonra Titchener tarafından geliştirilmiştir.

PROTOTİP MODELİ, o kategorinin özelliklerini barındıran en iyi örnek yoluyla kavramın oluşturulması sürecine dayanır.

Stanford-Binet Zekâ Ölçeği: Binet tarafından geliştirilen zekâ ölçeği ABD’de Stanford Üniversitesinde Lewis Terman tarafından **Amerikan okul çocuklarına uygulanmak üzere** adapte edilmiştir. Binlerce çocuğa uygulanarak ölçek standardize edilmiş ve yaş normları geliştirilmiştir.

Zekâya ilişkin faktör kuramlarından ilki, faktör analizi tekniğini de geliştiren Spearman tarafından ortaya konulmuştur. **Spearman, her bireyin g faktörü olarak adlandırılan genel bir zekâ faktörüne sahip olduğunu ileri sürmüştür.**